

Børn med særlige behov hører også til i Børnehuset Solstrålen

Kære forældre

Indimellem oplever vi, at nogle forældre forholder sig undrende eller bliver bekymrede over et andet barns adfærd i børnehaven, - måske fordi man som forælder selv oplever noget af denne adfærd, når man afleverer eller henter sit eget barn, eller fordi ens eget barn kommer hjem og fortæller om noget, der er sket i løbet af dagen. For at imødekomme nogle af de spørgsmål og måske bekymringer, som man som forælder kan have til dette, så har vi her lavet et lille skriv om arbejdet med udsatte børn i Børnehuset Solstrålen.

Børnehuset Solstrålen er et kommunalt dagtilbud, som arbejder ud fra Herning Kommunes inkluderende børnesyn - i en stærk overbevisning om, at alle børn har ret til at være en del af fællesskabet, og at alle børn har ret til at blive så dygtige, de kan.

Det betyder, at de almene dagtilbud i Herning Kommune i vid udstrækning også har børn indmeldt, som kan have særlige behov, men som det fagligt vurderes kan få mest ud af at gå i vuggestue, børnehave eller skole sammen med alment fungerende børn, som de kan spejle sig i. Målet for alle børn er ikke, at de skal ende med at kunne det samme, men at alle børn skal være i trivsel og udvikling. De behøver ikke udvikle sig lige hurtigt eller efter samme læringskurve.

Samtidig viser meget forskning, at også de alment fungerende børn har gavn af at begå sig i sammenhænge præget af mangfoldighed, - dvs. sammen med børn, som har forskellige vilkår og forudsætninger. Dette giver alle børn bedre social forståelse og bredere kompetencer i ungdoms og voksenlivets arenaer.

Meget få børn i Herning Kommune segregeres derfor til specialpædagogiske tilbud.

Hvad er særlige behov?

Særlige behov kan være af både forbigående og mere varig karakter. Det kan være alt fra svære vilkår i hjemmet eller fysiske handicaps til gennemgribende udviklingsforstyrrelser og børn med diagnoser. Det er aldrig et barns eventuelle diagnose, som afgør, om det har gavn af at gå i et alment tilbud, - det er derimod barnets trivsel og udviklingsmuligheder. For en del børn viser udfordringerne sig mest i børnehaven, - fordi dette er en helt anden ramme end hjemmet, og fordi forældrene har en meget tættere relation til barnet og hjemme har bedre muligheder for at guide og hjælpe barnet tæt på. Til gengæld er det meget begrænset, hvad forældre til et barn med særlige pædagogiske behov kan gøre for at hjælpe, når barnet er henne i børnehaven, og selvom børn med særlige behov godt ved første øjekast kan virke uopdragne, så er de det meget sjældent, - de har bare brug for mere hjælp og reagerer anderledes end de fleste andre børn, hvis de ikke får den.

Men hvad med MIT barn?

Vi oplever indimellem forældre være uforstående overfor, hvorfor et barn med særlige behov skal gå i en almen børnehave og på den stue, hvor deres eget barn går. Som forælder oplever man måske barnet have en anderledes eller uhensigtsmæssig adfærd, og at denne adfærd uforvarende rammer ens eget barn. Nogle børn med særlige behov kan være svære at få øje på, mens andre gør sig bemærket ved fx at være fysisk eller verbalt udad-agerende. Som forælder kan det være frustrerende, og man kan måske få tanken, at ingen voksne "gør noget", eller at barnet eller gruppen ingen hjælp får. Af hensyn til det enkelte barn og den enkelte families ret til privatliv, så kan vi som børnehave ikke fortælle andre forældre, om et enkelt barns udfordringer, og de indsatser, der fx kan være i familien. Derfor følger her en beskrivelse af de indsatser, som vi som dagtilbud *typisk* kan benytte os af, hvis vi oplever at et eller flere børn har det svært.

På den måde håber vi at medvirke til at etablere en grundlæggende tillid til, at både det udsatte barn, dets forældre, medarbejdere og ledelse gør det bedste de kan, for at hjælpe ALLE børn indenfor den ramme, der findes i det kommunale dagtilbud.

Typiske arbejdsgange når et barn har brug for noget mere eller noget andet

Hvis et barn er i mistrivsel, så er første step altid at involvere forældrene, og være nysgerrig på familiens perspektiver; - er noget i hjemmet anderledes end det plejer? Har barnet det også svært hjemme? Hvad fortæller barnet hjemme om børnehaven? osv.

Hvis drøftelsen med forældrene ikke peger på eventuelle årsager og løsningsforslag, så er næste step faglig sparring blandt de voksne omkring barnet og den pædagogiske leder. Her drøftes også læringsmiljøet på gruppen, - er der situationer, som særligt udfordrer eller som barnet lykkes og trives bedre i? Eller bestemte relationer? Den pædagogiske leder kan komme på stuen og lave systematiske iagttagelser på både det enkelte barn, såvel som på gruppedynamikker, læringsmiljø og det relationelle arbejde, som de voksne laver omkring barnet.

De faglige drøftelse og iagttagelser bliver oftest afsættet for et tværfagligt samarbejds møde, hvor både forældre, institution, sundhedsplejerske, pædagogisk vejleder, psykolog og evt. socialrådgiver, småbørnskonsulent, hjemmevejleder eller andre fagpersoner deltager, og sammen drøfter, hvordan barnet bedst kan hjælpes i bedre trivsel. Ved samarbejds mødet byder de tværfaglige samarbejdspartnere typisk ind med perspektiver og forskellige tilbud;

- den pædagogiske vejleder eller sundhedsplejersken tilbyder fx medarbejderne et arbejds møde omkring relevante tematikker; fx søvn eller indretning af læringsmiljøet,
- psykologen kan fx tilbyde et arbejds møde omkring fx autis MEPædagogik eller vurdere et barns kognitive forudsætninger
- socialrådgiver og familiebehandler kan tilbyde relevante indsatser og hjælp i hjemmet
- småbørnskonsulent og talehøre-konsulent kan fx tilbyde at udarbejde en sensorisk profil eller vejledning til sprogtræning.

Typisk afstedkommer samarbejds mødet prøvehandling og indsatser i institutionen, - det kan fx være et temaarbejde omkring følelser, en anderledes indretning af stuen, anderledes rutiner i overgange mellem aktiviteter, eller arbejde med børn i mindre grupper. Til dette arbejde har børnehaven mulighed for at søge midler fra en central pulje i forvaltningen. Midlerne søges på en gruppeindsats (altså ikke på det enkelte barn) og der kan typisk bevilges 5-10 timers ugentlig støtte i tre måneder på sådan et gruppeforløb, og det giver os mulighed for at ansætte lidt flere hænder på gruppen. Er der flere børn i udsatte positioner på en årgang, kan der godt søges gruppemidler til flere forløb.

Når der ikke kan søges midler på et enkelt barn, så er det fordi, at grundtanken er, at det er i fællesskabet at nøglen til inklusion og rummelighed ligger, - ikke ved det barn, som i forvejen er ramt af livet eller har ringere forudsætninger end sine jævnaldrende. Derfor vil ressourcestærke børn også ofte indgå i en gruppeindsats. De ressourcestærke børn er nemlig ofte de rollemodeller, som børn med særlige behov skal spejle sig i og lære af – sammen med den voksne, naturligvis.

Når almentilbuddet ikke er nok

Forældre og tværfaglige samarbejdspartnere mødes som regel til opfølgning efter nogle uger eller måneder, for at evaluere og justere på indsatserne. Som regel opleves barnet i bedre trivsel og udvikling, og så betragtes indsatserne som succesfulde, og så vil de (og de løbende evalueringer og justeringer) fortsætte. Andre gange opleves udviklingen desværre ikke; barnet kommer måske endda i dårligere trivsel og

begynder at gå udviklingsmæssigt tilbage. I disse tilfælde vil det blive drøftet, om barnet vil have større chance for at trives og udvikle sig i en anden ramme; fx i en mindre børnehave eller i et specialiseret tilbud. Men da det at flytte daginstitution for langt de fleste børn er meget indgribende, og de specialiserede tilbud i Herning Kommune er reserveret til børn med meget omfattende og varig nedsat funktionsevne, så betragtes dette som sidste udvej.

Man kan som forælder ikke kræve at få sit barn flyttet til et specialiseret tilbud. Forældre, dagtilbud, pædagogisk vejleder og psykolog samarbejder om at udarbejde en ansøgning til et visitationsudvalg i forvaltningen. Og hvis det her vurderes, at barnets særlige pædagogiske behov falder indenfor de kommunale kriterier, så tilbydes barnet en plads i et specialiseret tilbud eller i en specialgruppe i et alment dagtilbud. Hvis ikke, så bliver barnet i Børnehuset Solstrålen, og medarbejderne fortsætter med at arbejde med og kvalificere de indsatser, som der aftales. Forældre, som får afslag på sådan en ansøgning har mulighed for at klage. Det har vi ikke som dagtilbud.

Sådan kan vi hjælpe hinanden

Det er helt forståeligt, men alligevel synd for alle, hvis man som forælder i frustration kommer til at agere, som om at det udsatte barn (eller dets forældre) er uønskede, eller at medarbejderne er ligeglade, - for det er der slet ingen mennesker, der vokser af eller kan trives i. Omvendt er det også meget vigtigt, at hvis man oplever, at ens eget barn fx bliver ramt af uhensigtsmæssig udad-agerende adfærd, at man så tager kontakt til sit barns primære voksen, så det kan drøftes, hvordan vi sammen kan hjælpe jeres barn i dette.

I Børnehuset Solstrålen har vi mange dygtige medarbejdere, som hver dag gør deres allerbedste for at give alle børn en tryk, dejlig og udviklende hverdag. Alligevel kan det godt være en svær og langsom proces at hjælpe et lille, udsat barn til at lykkes i både fællesskabet med andre børn og i sin egen udvikling. Og indimellem når vi heller ikke helt i mål eller så langt, som vi kunne ønske. Så kan man som voksen omkring barnet også godt blive ked af det og føle sig utilstrækkelig. Her er det hjælpsomt for både børn, forældre og medarbejdere at blive mødt med tillid til, at vi alle gør vores bedste.

Vi håber, at dette lille skriv kan hjælpe det på vej.

På forhånd tak 